

érvényesül nyilvánvalóan a kiegyenlítődés törvénye. E törvény ismerete birtokában a követelményeket — legyenek azok tantervi, vagy nevelési tervi követelmények —, egy-egy osztálykollektívával és nem egyetlen elszigetelt egyénnel szemben támasztandó követelményekként kell felfogni. S ha így fogjuk fel a követelményeket, akkor nyilvánvalóan máris enyhül számos vonatkozásban a maximalizmus vádja.

Mindenesetre helyes a differenciációra való törekvés, s elsősorban ennek tökéletesítése, és nem retrográd visszafejlesztése a feladat.

SZARKA JÓZSEF, a PTI igazgatója, a vitának ezt a részét lezárva, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vita termékenyen járult hozzá a követelmények struktúrájának és tartalmának, differenciációjának tökéletesítéséhez. A hozzászólások alapján — s egyben hivatkozott saját, már korábban megfogalmazott véleményére — megfontolandónak tekinti annak mérlegelését, hogy miben ragaszkodjanak a Terv készítői a differenciációhoz. A nevelési célokat kifejtő követelmények korcsoportonkénti differenciációját tartaná reálisnak jelenleg, s az osztályokra bontást elsősorban a tevékenységi for-

mákra korlátozná. Különbözik a normák megterhelő — ill. kevésbé megterhelő voltának elbírálásában NAGY SÁNDOR véleményével ért egyet.

A vita során elhangzott még számos kívánalom a tekintetben, hogy a nevelési tervnek az általános iskolák és a gimnáziumok mellett nagyobb figyelmet kellene szentelnie a szakközépiskolák és a szakmunkásképző iskolák nevelési problematikájának.

Nyilvánvaló, hogy a terv perspektivikus továbbfejlesztésében gondolni kell ezzel a kérdéssel is. Ez azonban csak a PTI és az illetékes iskolák főhatóságaival való szorosabb együttműködés, olyan erők bevonása esetén lehetséges, amelyek rendelkeznek olyan előzetes tapasztalatokkal, amelyek nélkül a jelenlegi tervezet ilyenirányú továbbfejlesztése — a formalizmus veszélye nélkül — aligha lenne lehetséges.

A Főbizottságban lefolyt vita komoly mértékben járult hozzá a Magyar Nevelési Tervjavaslattal kapcsolatos problémák érleléséhez, jelentős segítséget nyújtott a terv készítőinek a végleges koncepció, a tervjavaslat struktúrájának és tartalmának helyes továbbfejlesztéséhez.

JUHÁSZ FERENC

BEKÜLDÖTT KÖNYVEK ÉS FOLYÓIRATOK

DESCARTES: Válogatott filozófiai művek. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1961. 382 l. SZEMERE SAMU fordítása.

APÁCZAI CSERE JÁNOS: Magyar Enciklopédia II. Matematika. Budapest, Akadémiai Kiadó. 1961. 199 l. Kritikai

kiadás. Szerkesztette: LÁZÁR GYÖRGY. TAMÁS GYÖRGY: A tudományos meghatározás. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1961. 181 l.

A szarvasi felsőfokú óvónőképző intézet évkönyve, 1961. Szarvas, 1961. 231 l.